Zpravodaj

Ročník 12 - č. 3/2026

Výsledky voleb do zastupitelstva obcí

Kandidát			Hlasy
poř. čís	příjmení, jméno, tituly	věk	abs.
1	Vlasáková Magdalena	61	236
5	Vlasák Martin JUDr.	62	187
6	Kubelka Jan	46	186
2	Filípek Jiří	58	174
3	Zábojová Evženie Mgr.	52	158
4	Kosmata Martin	54	158
7	Kaše Josef	67	156
8	Stárek Antonín	35	166
9	Vedral Jan	42	160
10	Bečvaříková Alena	61	157
11	Hošek Václav	52	152
12	Havránek Lukáš	38	165
13	Stárek Jan	66	150
14	Rákocy Dagmar Mgr. DiS.	65	134
15	Zikmund Jaroslav Ing.	67	143

Milí spoluobčané,
Dovolte mi, abych Vám především poděkovala za účast v komunálních volbách, které proběhly 9. a 10. října 2026. Děkuji, že jste podpořili své kandidáty, vážíme si každého Vašeho hlasu.
Během léta a začínajícího podzimu probíhají práce na Lesní stezce v „Mršinci“, které finišují a otevření se dočkáme začátkem listopadu. Rovněž v Krymlově je opravena kaplička na návsi a nyní řešíme vhodné oplocení. Pracuje se na úpravě okolí u obecního domu na Bulánce. Byla provedena rekonstrukce zahrady u budovy ZŠ, byly pořízeny vrata na dálkové ovládání. Během měsíce října zde budou vysazeny chybějící tůjky a vybudován zahradní domek. Do kuchyně v MŠ byl pořízen druhý konvektomat. Získali jsme dotaci na FVE pro budovu OÚ a budovu MŠ.
Během léta byla v Olešce, Bulánce a v Krymlově promítána letní kina, která v letošním roce překonala návštěvnost. V Olešce se vydařila pouť s novými atrakcemi a začátkem září proběhl taneční večer v Olešce s pěkně zorganizovaným zázemím celé akce. V Krymlově nám zahrála Golčovanka a EPYDEMYE. Na stezce mezi Oleškou a Bulánkou nám přibyl nový altán a v Krymlově u vodojemu útulna. Tyto prvky byly pořízeny přes dotaci od Nadace ČEZ jsou mimo jiné určeny poutníkům, kteří putují mezi Řípem a Blaníkem.
Před námi jsou poslední měsíce letošního roku, přeji nám, ať je strávíme v klidu a pohodě.

Magdalena Vlasáková

Pohyb je hra!

Jak rozvíjet přirozený pohyb u předškolních dětí

„Mami, pojď závodit!“ „Tati, koukej, jak vysoko vylezu!“ Znáte to? Pro děti je pohyb stejně přirozený jako smích, hra nebo objevování. Běhají, skáčou, lezou, válejí se po zemi a zkoušejí, co všechno jejich tělo dokáže. A právě v tom je můžeme nenápadně podpořit.

Nemusíme z dětí vychovávat malé sportovce. Stačí jim dát prostor k pohybu a chuť si hrát.

Proměňte obyčejnou procházku v dobrodružství.

Cesta do školky nemusí být jen přesun z bodu A do bodu B. Zkuste si zahrát na průzkumníky. Kdo najde největší kámen? Kdo přeskočí tři louže? Dokážeme dojít k lavičce jako medvědi? A co takhle projít kousek po obrubníku jako provazochodci?

Najednou je z obyčejné procházky malé dobrodružství – a děti ani nepostřehnou, že při něm trénují rovnováhu, obratnost, koordinaci a sílu.

Doma nemusí být nuda.

Když venku prší, není potřeba hned zapínat pohádku. Stačí pár polštářů, deka a trochu fantazie. Z obýváku může vzniknout opičí dráha, z chodby závodní dráha a z deky tajný tunel.

Můžete skákat jako žabky, chodit jako čápi, plazit se jako hadi nebo se kutálet jako sudy. A pokud se přidá i rodič, z obyčejné hry je rázem společný zážitek.

Nechte děti zkoušet

„Nelez tam!“ „Neskákej!“ „Spadneš!“ Tyto věty známe všichni. Samozřejmě je důležité dbát na bezpečí, ale pokud dítěti dovolíme přiměřeně zkoušet jeho možnosti, učí se zároveň odhadovat své síly, překonávat překážky a věřit si.

Nemusíme mu vždy ukazovat, jak něco udělat. Někdy je mnohem zajímavější říct: „Tak ukaž, jak bys to zvládl ty.“

A co když dítě nechce sportovat?

Nevadí. Možná jen nemá rádo slovo „sport“. Nabídněte mu hru. Honěnou, schovávanou, překážkovou dráhu, tanec v kuchyni nebo závody s plyšáky. Dítě nepotřebuje vědět, že právě „rozvíjí hrubou motoriku“. Potřebuje se bavit a mít radost z pohybu.

A úplně nejlepší motivací jsme my dospělí. Když si s dětmi občas zaběháme, zatančíme, zajdeme na hřiště nebo vyrazíme na výlet, ukazujeme jim, že pohyb není povinnost, ale něco, co může přinášet radost.

Stačí málo.

Nemusíme plánovat dokonalé sportovní aktivity. Někdy stačí louže, klacek, kopec a trocha fantazie. Děti si zbytek vymyslí samy.

Proto jim dopřejme čas, prostor a svobodu pohybovat se. Protože když si dítě hraje, běhá, skáče a objevuje svět, zároveň se učí něco velmi důležitého – že jeho tělo je úžasný nástroj, se kterým dokáže spoustu věcí.

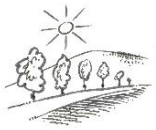

Záblesk historie, který pohltila tma

Před pár dny definitivně zmizely z horizontu vysílače u Českého Brodu. Tento krok opět vyvolal smutek nad tím, jak snadno přicházíme o technické památky, které desítky let spoluvytvářely ráz naší krajiny.

Podobný osud, jen o několik generací dříve, potkal také unikátní navigační systém, jehož stopu najdeme přímo u nás.

Na počátku 30. let 20. století vyrostla na trase Praha – Brno – Bratislava síť leteckých traťových majáků pro noční lety. Letecký světelný maják číslo 2 vyrostl v roce 1932 právě v Krymlově. Tento 25 metrů vysoký ocelový stožár nesl mohutný otočný reflektor. V noci prořezával tmu silným světelným kuželem a pomáhal prvním pilotům Československých státních aerolinií (ČSA) najít správný směr.

Rychlý rozvoj v rádiové navigaci však tyto světelné strážce brzy odsunul do pozadí. Krymlovský maják přišel u v roce 1942 během války o svůj reflektor, samotný ocelový stožár pak armáda definitivně zbourala 2. června 1967. Zbyla z něj pouze základní deska, která desítky let sloužila místním hasičů jako sušák na hadice než byla v roce 2013 definitivně odstraněna Zánik krymlovského majáku i nedávný odstřel českobrodských věží nám připomínají, jak křehké jsou svědky naší technické historie. Měli bychom si jich vážit dřív, než zbydou jen na starých fotografiích.

Jan Vedral

Škola v Olešce vstoupila do druhého roku

Dne 1. září 2026 jsme společně zahájili druhý školní rok v naší obnovené Základní škole v Olešce. Přivítali jsme 17 nových prvňáčků a 6 dětí v přípravné třídě. Do vyšších ročníků – druhého, třetího a čtvrtého – nastoupilo 23 dětí. Slunečný den tak ještě více rozzářily dětské oči plné očekávání.

Když se před rokem škola otevírala, byla krásná a barevná. Během školního roku přibyla tematická výzdoba stěn a tříd, díky níž mají děti důležité informace stále na očích. O hlavních prázdninách jsme pokračovali v rozšiřování vybavení. Vznikla nová kmenová třída, a tak máme vedle zelené a oranžové také krásnou modrou. Do nové třídy a auly byly instalovány další moderní interaktivní tabule. Čtvrťáci, kteří letos začínají s výukou informatiky, mají k dispozici nové notebooky s potřebnými programy. Doplnili jsme také učební pomůcky, včetně těch, které pomáhají při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Proměnilo se i okolí školy. Během prázdnin byla upravena školní zahrada, která se krásně zazelenala. Cestu lemují nové lavičky a brzy přibydou velké i malé záhony, které využijeme také při výuce prvouky a přírodovědy. Plánujeme prostor pro pěstování bylinek i vrbové iglú. V zadní části zahrady vznikne malý altán, který poslouží k ukládání venkovních hraček a zahradního náčiní.

V současné době školu navštěvuje 46 dětí ve dvou kmenových třídách a jedné přípravné třídě. Fungují zde také dvě oddělení školní družiny. Její provoz začíná ráno v 6:30 před vyučováním a odpoledne končí v 16:30.

V odpoledních hodinách mohou děti navštěvovat keramický kroužek a kroužek malých zahradníků. Nabízeli jsme i další kroužky, pro jejich otevření se však zatím nepřihlásil dostatečný počet zájemců. Pokud zájem vzroste, rádi nabídku rozšíříme i během školního roku.

Motto našeho školního vzdělávacího programu „Škola pro život a poznání“ naplňujeme nejen při výuce ve třídách, ale také poznáváním okolí, společnými projekty a zážitkovými akcemi. Škola se aktivně zapojuje do projektu Recyklohraní, v němž v loňském školním roce získala ocenění Skokan roku a obsadila druhé místo v kraji. Finanční odměnu jsme využili na odměny pro děti a na částečnou úhradu exkurze do Vodního domu v Hulicích i přednášky o recyklaci na začátku letošního školního roku. Další vzdělávací a zážitkové akce připravujeme i letos, aby děti mohly propojovat poznatky z výuky s vlastními zkušenostmi.

Děkujeme všem, kteří naší škole věnují přízeň a podporu. Zvláštní poděkování patří obci Oleška, našemu zřizovateli, za vstřícnost, finanční pomoc i spolupráci při rozvoji školy a jejího zázemí. Díky této podpoře můžeme vytvářet příjemné prostředí pro děti a soustředit se na to nejdůležitější – jejich vzdělávání a všestranný rozvoj. Do druhého roku vstupujeme s přáním, aby naše škola zůstala místem, kam děti chodí s radostí, kde se cítí bezpečně a kde mají prostor objevovat, tvořit a zažívat úspěch. Těšíme se na další společné zážitky i na všechno, co se spolu naučíme.

PaedDr. Jana Novotná

Významné jubileum 90 let naší občanky paní Hany Kašové

Někdy je až neuvěřitelné, jak ten čas letí.

Paní Hana Kašová se narodila 13. 9. 1936 v Olešce v domě čp. 64, kde prožila dětství s rodiči a starším bratrem.

Základní školu navštěvovala v Olešce a poté v Kostelci nad Černými lesy. Díky výborným studijním výsledkům pokračovala na Střední ekonomické škole v Berouně, kterou v roce 1955 zakončila maturitou s vyznamenáním.

Poté nastoupila jako účetní do ČSAD v Českém Brodě, kde pracovala až do mateřské dovolené. V roce 1960 přijala nabídku na místo hospodářské pracovnice MNV v Olešce. Nabyté zkušenosti později uplatnila i ve funkci starostky obce, kterou zastávala 16 let. Obecnímu úřadu tak věnovala dlouhých 50 let svého života. Nyní si užívá zaslouženého odpočinku v kruhu rodiny a přátel.

Za dlouholetou práci pro naši obec jí upřímně děkujeme a do dalších let jí přejeme hodně zdraví, štěstí a životního optimismu.

Ivanka Drncová a Věra Kupková

Ani déšť nezkazil setkání „Bábovek“ v Domově seniorů

Ve středu 9. září 2026 se v Domově seniorů Hačka v Olešce uskutečnil již čtvrtý ročník soutěže „Setkání Bábovek“. Společenská akce přivítala hosty z Domova Anna Český Brod, Domova seniorů Uhlířské Janovice a Domova Buda. Odpoledne nabídlo příležitost ke společnému posezení s harmonikou, popovídání i ochutnávání.

Hlavním bodem programu byla soutěž o nejchutnější a nejhezčí bábovku. Letošní ročník patřil slaným variantám, které klienti připravovali v rámci aktivizačních činností. O hodnocení se postarala komise složená ze zástupců zúčastněných Domovů. Vítězství si odnesl Domov Anna Český Brod (soutěžní číslo 1)., kterému srdečně gratulujeme!

Setkání bylo především příležitostí k pobavení a příjemnému rozptýlení klientů. Akci nám zpříjemnil zpěvem a hrou na harmoniku pana Lambert. Zaměstnanci Domova se postarali o drobné občerstvení pro všechny zúčastněné (za to všem moc děkujeme). V duchu hesla „Co si upečeme, to si společně sníme“ patřilo k setkání také společné ochutnávání soutěžních výrobků.

Přestože během akce začalo pršet, dobrou náladu to nepokazilo. Setkání se vydařilo a všichni účastníci byli spokojeni. Ukázalo se, že pro příjemně strávené odpoledne je důležitější milá společnost než slunečné počasí.

Martina Vojtová

Nová kapitola našeho hasičského sboru na Bulánce

Na jaře letošního roku jsme založili družstvo mladších žáků. Čekala nás spousta práce, ale také nadšení, odhodlání a chuť pustit se do něčeho nového. Děti poctivě trénovaly, zdokonalovaly se v hasičských dovednostech a připravovaly se na své první hasičské závody.

Koncem srpna jsme uspořádali hasičský den na Bulánce, kterého se zúčastnilo několik družstev různých věkových kategorií. Akce se nesla především v duchu společného tréninku, získání zkušeností a radosti z hasičského sportu. Pro naše mladé hasiče to byla skvělá příležitost vyzkoušet si to, co se naučili a připravit se na další výzvy.

V září jsme se vydali na hasičské závody Polabské ligy do Kouřimi, kde děti poprvé naplno poznaly atmosféru opravdových závodů. Nervozita, očekávání i zdravá soutěživost byly znát. Děti předvedly pěkný první útok, druhý pokus již tak zdařilý nebyl. Obsadili jsme celkové 7. místo. Děti byly z výsledku zklamané, protože do přípravy vložily spoustu úsilí a chtěly, aby se jejich snažení promítlo i do konečného umístění. Snažíme se jim ale připomínat, že každé závody přináší nové zkušenosti, že ne vždy se vše podaří podle představ. Největší radost nám dělá, jaký kus děti ušly za tak krátkou dobu. Učí se spolupracovat, vzájemně si pomáhat a spoléhat jeden na druhého. Z jednotlivců se postupně stává opravdový tým.

Děkujeme všem dětem za jejich nadšení a píli, rodičům za podporu a všem, kteří nám pomáhají při trénincích a závodech.

Před námi je ještě spousta práce, nových zážitků a výzev. Již teď se těšíme na další společné chvíle a věříme, že naše mladé hasiče čeká mnoho úspěchů. U hasičů nejde jen o výsledky, ale především o tým, kamarádství a chuť nevzdat se!

Velké poděkování patří také obci za finanční podporu, pomoc s dokoupením potřebného vybavení. Velice si této pomoci vážíme a děkujeme, že obec podporuje naše nejmladší hasiče a pomáhá nám budovat tým, který drží při sobě.

Veronika Havránková DiS.

Září v pranostikách

V dnešním podzimním čísle Zpravodaje bych se zastavil u měsíce září.
Když se září vydaří, může být nádherně voňavé a pestrobarevné. Pranostiky pro tento měsíc
připomínají, čeho si naši předkové všímali v přírodě a podle čeho odhadovali počasí i budoucí
úrodu. Zjistěte, co z jejich zkušeností může být užitečné i dnes.
Pravda, dnešní sledování počasí už je na jiném, odborném základě.
Hospodáři a zemědělci vždy řešili a řeší i dnes, dokončení sklizně a zajímají se o předpověď
podzimu , který už pomalu o sobě dává vědět. Kromě toho se zajímá, kolik a v jaké kvalitě toho
sklidí a jaká bude zima.
Září přináší sklizeň jablek , hrušek, švestek i vína a příroda připomíná, že s podzimem a zimou už je
třeba počítat. Proto i předkové sledovali teploty, déšť, mlhy a bouřky a podle nich odhadovali
počasí v dalších měsících aby se na ně mihli připravit.
Důležitost teplého počasí zachycuje jednoduchá pranostika - „Teplé září-dobře se ovoci i vínu daří“. Teplé a slunečné dny byly v tomto období vítané hlavně
tam, kde úroda ještě potřebovala dozrát.
Září ale nebylo jen o sklizni, ale také o plánech na další sezonu. Hospodáři už ji rozmýšleli a
vysévali ozimy. Velká část zářijových pranostik se točí kolem dvou protikladů – slunce, které
pomáhá dozrávat ovoci a vínu, a vláhy důležité pro pole a les. O tom svědčí i následující pranostiky.
„Zářijový déšť polím potrava, zářijové sprškypro víno otrava“ .
„Po hojných deštích v září osení zimní se daří“.
Pranostiky tím ukazují, jak rozdílné potřeby mají jednotlivé plodiny a že zatímco pro jednu je vlhko
výhodou, pro druhou je vhodnější zase sušší a teplejší počasí.
K září tradičně patří vinobraní, které probíhá nejen na Moravě, ale i v Čechách. Teplé a slunečné
dny umožňují hroznům pokračovat v dozrávání, zatím co vytrvalý déšť může dobu sklizně
zkomplikovat.
Připomínkou čekání vinařů na ten správný moment je i následující pranostika.
„Září víno vaří a co nedovaří, říjen dopeče.“
Co měly napovědět zářijové mlhy a vlhkost?
Spousta pranostik se týkala i deštivého září „Podzimek bohatý na mlhu věští v zimě mnoho sněhu“.
Tato pranostika ukazuje, že podle takového počasí se naši předkové snažili odhadnout, co přinese
další týdny a měsíce. Mlhy a hlavně vlhkost v půdě se také prolínají s oblíbenou činností-odběrem
hub.
Předkové třeba říkali:
„Jsou-li v září noci jasný i suchý, nebude po houbách ani potuchy“
„Když je vlhko i v září, v lesích se houbám daří“
Které zářijové dny měli pro naše předky význam?
Už první zářijový den, který je zasvěcen svatému Jiljí, je plný pranostik. Vypovídají o tom, jaké
počasí se očekává na podzim.
„Jaké počasí o svatém Jiljí, takové bývá celý podzim“
„Na svatého Jiljí jasný-podzim krásný“
„Na svatého Jiljí jasno, je suchá jeseň. Když prší, čtyřicet dnů střecha nevyschne“.

Velké množství pranostik se pojí s koncem září. Významný je svátek svatého Václava(28.září) a právě ten bývá spojován s dozrávající úrodou a příjemným podzimním počasím.
„Na svatého Václava pěkný den, přijde pohodlný podzimek“
„Na svatého Václava každá plaňka dozrává“

„Na Václava českého bývá vína nového“
„Svatý Václav v slunci září, sklizeň řípy se vydaří“
Na následující den, 29.září, připadá svátek svatého Michala. Pranostiky spojené s tímto dnem už
často odkazují na následující období.
„Jasný den na Michala-urodí se obilí a dobrý masopust“
Předpověď počasí dnes raději necháme meteorologům, staré pranostiky nám ale stále připomínají
pestrý rytmus přírody, zahrady a polí,
Ještě bych se zmínil chování zvířat na počasí.
Když v září kočka mňouká, bude zanedlouho pršet.
Když v září psi vyjí, bude podzim deštivý.
Jedním ze zvířat které umí výborně předpovědět počasí je sova.
Vývoj počasí se u nich dá poznat podle hlasitosti jejich křiku, čím křičí hlasitěji, tím bude další
den horší počasí.

Krásný podzimek přeje Číman

Dětský den v Krymlově

Kutnohorské hornické povídání VII

Z kutnohorského stříbra bohatli nejen majitelé a spolupodílníci dolů a hutí, panovník, město a církev, ale výrazně to přispívalo i k prosperitě a hospodářskému rozvoji celého regionu. V té době druhé nejlidnatější město po Praze bylo třeba zásobovat potravinami, pivem (o jehož významu jsem se již zmínil), krmivem pro koně, stavebním materiálem a samozřejmě množstvím řemeslných výrobků běžné potřeby. Doly a hutě pak spotřebovaly nejen obrovské množství dřeva, dřevěného uhlí a olova, ale také volských kůží, lan, řetězů, želízek, perlíků, loje, houžví na těžební koše a jílovité hlíny na omazání výdřevy a hranic dřeva při sázení ohněm. Hutě pak potřebovaly ještě různá tavidla jako např. vápenec, kyzy, železné piliny a další. Jako zajímavost mohu ještě zmínit např. potřebu kostí a parohů, spalovaných na popel k výrobě tyglíků k rafinaci stříbra, či vinného octa k čištění ražených mincí, nebo březových košťat pro granulaci zhutňované mědi a dalších, pro nás dnes již nezvyklých potřeb. Se vším souvisely obslužné činnosti. Asi jako nejdůležitější, všeobecně nezbytné, bych zmínil povoznictví zajišťující nejen dopravu rudy z dolů do hutí, dřeva, dřevěného uhlí, olova ale i všeho výše zmíněného zboží obecné potřeby. Kolem dolů a hutí bylo rovněž soustředěno mnoho podpůrných řemesel mimo těch, které patřili k běžné činnosti středověkého města. O důležitosti kováren jsme se již zmiňovali. Nalezli bychom zde zpracovatele kůží na těžební vaky, botky pro havíře, košíkáře, provazáře, kolaře, bednáře vyrábějící truhly a džbery, důlní tesaře zhotovující těžební, vodotěžné a větrací stroje, žebříky, jílaře-hliníky připravující jíl na omazávání výdřevy k zamezení zahoření a k sázení ohněm a rovněž mnoho úřednictva. Z něho bych v případě dolů a hutí vyzdvihl velmi významnou úlohu písařů, majících na starost účetní evidenci a rovněž výplatu horníků. V té době se psalo na pergamen, který se vyráběl ze zvířecích kůží. A je zde příklad dalších profesí potřebných při jeho výrobě. A tak by bylo možno pokračovat. Množství kostelů, ale i krčem pak není třeba připomínat…

Velké množství olova bylo nezbytné pro zhutňování stříbra. Stříbro se v huti z upravené a roztavené rudy v olovu rozpouštělo a tím oddělovalo z taveniny. Olovo se poté přepalovalo, tj. postupně oxidovalo na olověný prach a klejt (PbO), které se z povrchu taveniny olova shrnovaly. Dole zůstávalo surové „hertovní“ stříbro (proces tzv. „shánění“). Na „rozpuštění“ 1 kg stříbra bylo třeba v průměru cca 100 kg olova. Pokud uvažujeme průměrnou roční produkci stříbra v 1. polovině 14. století 10 – 15 tun, pak to znamená 1000 – 1500 tun olova. Diskuse se vedou, do jaké míry byli středověcí hutníci schopni olovo recyklovat, neboť při středověkých metodách hutnění docházelo k jeho velikým únikům do ovzduší a část zůstávala nevratně vázána ve strusce. V kutnohorských rudách se olova vyskytovalo bohužel velmi málo. V českých zemích ho byl tehdy rovněž nedostatek, neboť později těžené, na něj bohaté příbramské ložisko, nebylo v té době ještě známo. Olovo se dobývalo pouze ve více než 200 km vzdáleném Stříbře na Plzeňsku, které však převážně pokrývalo potřeby v západních Čechách. Proto ho bylo nutno převážně dovážet z více než 400 km vzdálených polských dolů v oblasti Olkusze, Bytomi a Tarnova a rovněž 500 km vzdáleného saského Goslaru. V tomto případě byla pro část cesty z Magdeburgu do Litoměřic využívána lodní doprava po Labi. To přispívalo i k rozvoji „zahraničního obchodu“. Žertuji, neboť mýtný sazebník Kutné Hory z r. 1489 zahrnoval již položky zboží, které bylo dováženo opravdu zdaleka, jako fíky, mandle, rozinky, řecká a vlašská vína, oleje, sušené, či nasolené mořské ryby, nebo měď z Uher. S dopravou zboží souvisely nejen profese kupců, vozků, výběrčích mýtného, ale již i zmíněných bednářů, kolařů, kovářů, a nakonec i takových krčmářů.

Vždyť si představme, středověký volský povoz mohl vézt po tehdejších cestách a „kvalitě“ vozů náklad o váze maximálně tak 12 - 15 metráků. Koňský ještě méně. I pokud by více než polovina potřebného olova byla recyklována, což pochybuji, znamenalo by to nezbytnost dovézt ročně 500 až 600 tun. Pouze dodávky olova by pak znamenaly příjezd minimálně 18 – 20 povozů týdně, neboť v zimních měsících bývaly cesty neprůjezdné. No a cestu z polského Tarnova typuji s nucenými přestávkami minimálně na tři neděle, spíše až měsíc. Proto mě zmíněná úvaha vede spíše k podpoře názorů a indicií ze starých letopisů, že ne nepodstatná část dobývaného stříbra se v té době vyskytovala v ryzí podobě, což by snižovalo nároky na množství potřebného, drahého olova.

Nejvýrazněji se však na proměně vzhledu okolní krajiny podepisovala obrovská potřeba dřeva. To sloužilo nejen na výrobu důlního zařízení jako rumpály, trejvy, žebříky, vodní kola, větráky, lutny a výdřevu důlních děl, kterou bylo nutno po určité době obnovovat, ale jeho veliké množství se v dolech spotřebovalo při široce uplatňované dobývací metodě sázení ohněm. Pravděpodobně ještě více dřeva bylo třeba při výrobě dřevěného uhlí nezbytného v hutích a rovněž i kovárnách. V 16. stol. se pomocí vorů dopravovalo po Labi až z podhůří Krkonoš a Orlických hor (Rychnovska). Dokonce pro voraře platila povinnost zastavit se na pár dní ve Starém Kolíně a přednostně nabídnout dřevo kutnohorským důlním a hutním podnikatelům. Později byl vybudován plavební kanál ze Starého Kolína pod severní úbočí kopce Kaňk, kde bylo soustředěno mnoho dolů severní části rudního revíru. Dřevěné uhlí bylo dodáváno až z Chotěborska a Ždárska. V 2. pol. 16. stol se ročně v hutích spotřebovalo asi 56 000 truhel dřevěného uhlí (cca 6000 tun). Jeho nedostatek v letech 1528 - 30 téměř zastavil hutní provozy.

Co se týká potřeby potravin, je třeba mít na paměti, že výnosy obilovin byly ve středověku velmi nízké, a tak k pokrytí potřeb města bylo nutno zapojit zásobování ze širokého okolí. Na tom prosperovali pozemkoví vlastníci, tj. především vyšší a nižší šlechta, kláštery a větší sedláci. Osobně jsem přesvědčen, že na dodávkách potravin a piva do Kutné Hory bohatl i významný šlechtický rod Smiřických, držící v 2. pol. 16. století Černokostelecké a mj. i blízká panství Škvorec a Uhříněves. Velká potřeba konopných lan a provazů v důlních provozech se pak odrážela v polních plodinách, kde bylo možno často spatřit vedle obilovin i konopí a samozřejmě pak len pro tkaní oděvů.

Je na místě ještě zmínit, že ve 14. stol. probíhala v širokém okolí Kutné Hory i výstavba klášterů s honosnými katedrálami, jako v blízké Klášterní Skalici, Sázavě a Sedleci u Kutné Hory. O výstavbě chrámu Sv. Barbory jsme se již zmiňovali. A financování takových staveb bylo velmi náročné. Většinou se na něm vedle církve podílel i panovník a ten potřeboval zdroje příjmů (již dříve zmiňovaná horní urbura, výnosy z mincovnictví), případně přispívaly i zbohatlé šlechtické rody, které mohly rovněž držet podíly („kuksy“) v kutnohorských dolech. Je známo, že např. stříbrem velmi bohaté doly jižního Roveňského pásma se nalézaly na pozemcích Vyšehradské kapituly a z výtěžků kutnohorských dolů velmi významně profitoval i Cisterciácký řád v sousedním Sedleci. Ten rovněž vlastnil rozestavěný a později husity vypálený a vypleněný klášter v Klášterní Skalici. Ale o tom někdy příště.

Miroslav Šedina

Redakce zpravodaje: Magdalena Vlasáková, kresby – Jiří Filípek, grafická úprava - Jan Vedral
Články nejsou upravovány redakcí, za jejich obsah odpovídají autoři. Elektronická verze zpravodaje na stránkách www.oleska.cz